

Pomáhame meniť každodenné výzvy na nové zručnosti

11.8.2026 - | Človek v ohrození

Porovnať ceny v obchode, správne vyplniť úradný formulár či napísať životopis. Pre väčšinu z nás sú to samozrejmosti. Mnohým ľuďom z marginalizovaných rómskych komunít však tieto úlohy prinášajú každodenné výzvy. V ROZZUMe im pomáhame získať zručnosti a praktické schopnosti, ktoré uľahčujú život a otvárajú dvere k novým príležitostiam.

Nie každý začína z rovnakej štartovacej čiary

Mnohí chcú pracovať, no život im nedal príležitosť osvojiť si ani tie najzákladnejšie zručnosti. Ťažšie sa orientujú v dokumentoch, nevedia hospodáriť s peniazmi a práca s počítačom je pre nich často veľkou výzvou. Bez týchto praktických vedomostí a schopností je náročné zvládať každodenné situácie, nieto ešte napísať si životopis či nájsť stabilné zamestnanie.

Práve preto vznikol **ROZZUM (Rozvoj základných zručností u marginalizovaných)**. Počas trojmesačných kurzov podporujeme ľudí s nízkym vzdelaním z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, aby získali väčšiu istotu pri čítaní, počítaní, práci s digitálnymi technológiami aj pri hľadaní zamestnania.

V ROZZUMe neexistuje univerzálny plán pre všetkých. Každý človek prichádza s inými skúsenosťami, potrebami aj životným príbehom. Preto sa prispôsobujeme tempu účastníkov a účastníčok a venujeme sa tomu, čo vo svojom živote skutočne potrebujú. Pracujeme v malých skupinách, kde je priestor na individuálny prístup, praktické učenie a budovanie sebadôvery.

ROZZUMné učenie

V našich kurzoch sa učíme trochu inak, než sme možno zvyknutí zo školy. Matematika môže vyzeráť ako plánovanie rodinného obeda podľa akciového letáka, finančná gramotnosť ako porovnávanie cien výrobkov v drogérii a digitálne zručnosti ako vyhľadávanie autobusových spojení či užitočných informácií na internete.

V komunitnom centre v Petrovanoch ženy piekli šišky a pritom počítali množstvá surovín. V Žiline sa učili rozlišovať medzi cenou výrobku a jednotkovou cenou, aby vedeli nakupovať výhodnejšie. Na Spiši si vytvárali vlastné životopisy alebo skladali stavebnicu LEGO podľa návodu, čím rozvíjali logické myslenie aj priestorovú orientáciu.

AKO VYZERÁ ROZZUMNÉ UČENIE

Príklady aktivít z našich kurzov.

MOJE SNY A CIELE

Na začiatku nového roka si účastníčky vytvorili vlastný "vision board". Premýšľali nad tým, čo by chceli vo svojom živote dosiahnuť, čo ich teší a aké ciele si chcú splniť. Aktivita rozvíjala kreativitu, ale aj schopnosť plánovať a premýšľať o vlastnej budúcnosti.

MIKULÁŠSKY BALÍČEK

Úlohou bolo pripraviť pre deti mikulášsky balíček, no s presne určenou sumou peňazí. Účastníčky

porovnávali ceny, rozhodovali sa, čo kúpiť, a učili sa hospodáriť s rozpočtom tak, aby sa doň zmestili.

JE LACNEJŠIE VÝHODNEJŠIE?

S drogistickými výrobkami sa učili vyhľadávať ceny na internete, porovnávať jednotkové ceny a pomocou kalkulačky počítat, ktorý výrobok sa skutočne oplatí kúpiť. Jedna aktivita tak spojila digitálne zručnosti, matematiku aj finančnú gramotnosť.

INKOGNITO - HÁDAME POVOLANIA

Pri oblúbenej hre Inkognito si každý vybral kartičku s povolaním a ostatní hádali, o akú profesiu ide. Popri zábave si účastníčky rozvíjali slovnú zásobu, komunikačné zručnosti, pozornosť aj spoluprácu v skupine.

PÍSMENÁ DO RUKY

Niektorí účastníci a účastníčky sa učia čítať a písať úplne od základov. Pri práci preto využívame aj plastové písmená, ktoré môžu chytiť do ruky, skladať z nich slová a lepšie si zapamätať tvary jednotlivých písmen.

MAKRAMÉ

Viazanie jednoduchých uzlov pri tvorbe makramé nebolo len kreatívnou aktivitou. Účastníčky si precvičovali jemnú motoriku, priestorovú orientáciu, logické myslenie aj schopnosť postupovať podľa návodu.

Sebadôvera je rovnako dôležitá ako vedomosti

V kurzoch nerozvíjame len čitateľskú, matematickú či digitálnu gramotnosť. Rovnako dôležité je, aby účastníčky a účastníci získali väčšiu sebadôveru, vedeli vyjadriť svoj názor a cítili sa istejšie v každodenných situáciách.

Počas kurzov vznikol aj bezpečný priestor na rozhovory o témach, o ktorých mnohé ženy dovtedy nemali s kým hovoriť. Venovali sa menštruácii, ženskému zdraviu, samovyšetreniu prsníkov či rešpektu k vlastnému telu. Pozreli si aj video *Súhlas je všetko*, ktoré jednoduchým spôsobom vysvetľuje význam súhlasu vo vzťahoch. Spoločne diskutovali, učili sa formulovať vlastný názor a otvorene hovoriť o témach, ktoré ovplyvňujú ich zdravie aj každodenný život.

„Ženy sú nadšené, že sa môžu s niekým o týchto témach konečne porozprávať,“ hovorí lektorka Nina Gubišová zo Žiliny.

Sebadôveru si budujú aj pri nácviku pracovných pohovorov. Pripravujú životopisy, učia sa predstaviť svoje silné stránky a počas modelových situácií si dokonca vymieňajú úlohy so zamestnávateľom.

„Výmena rolí pri pracovnom pohovore rozvíja komunikačné zručnosti a empatiu. Ponúka pohľad na situáciu z inej perspektívy,“ vysvetľuje lektorka Petra Martincová z Plaveckého Štvrtka.

Malé kroky, veľké zmeny

Do vzdelávania sa doteraz zapojilo **63 ľudí**, z ktorých väčšinu tvoria ženy. Prvé kurzy úspešne absolvovalo už **34 účastníčok a účastníkov** a ďalší vo vzdelávaní pokračujú. Skutočný význam

ROZZUMu sa však neskrýva v číslach, ale v konkrétnych príbehoch ľudí, ktorí postupne získavajú väčšiu samostatnosť a istotu v každodennom živote.

Účastníčka Veronika zo Žiliny dokončila kurz napriek tomu, že počas jeho trvania porodila svoje deviate dieťa. Pani Mária zo Spiša si vo svojich 62 rokoch po prvýkrát v živote skladala stavebnicu LEGO. Pre niekoho obyčajná hra, pre ňu príležitosť precvičiť si logické myslenie a zažiť radosť z učenia.

Keď prišli účastníčky zo Spiša s nápadom vybrať sa do Košíc, nešlo len o spoločný výlet. Samy vyhľadávali autobusové spojenia, plánovali trasu, počítali náklady a rozhodovali, čo chcú počas dňa navštíviť. Precvičili si digitálne zručnosti, prácu s informáciami aj finančnú gramotnosť v situácii, s ktorou sa môžu stretnúť aj v bežnom živote. **A možno ešte dôležitejšie bolo, že si overili, že nové vedomosti dokážu využiť aj mimo Klubovní či komunitných centier a získali väčšiu istotu, že podobné situácie zvládnu aj samy.**

Lektorka Nina Gubišová s novorodeniatkom účastníčky Veroniky. Z výletu v Košiciach.

Projekt **ROZZUM - Rozvoj základných zručností u marginalizovaných** realizujeme vďaka finančnej podpore Európskej únie z Programu Slovensko. Projekt prebieha od 1. septembra 2025 do 31. augusta 2028 v okresoch Spišská Nová Ves, Levoča, Prešov, Žilina a Malacky.

<https://clovekvochrozeni.sk/pomahame-menit-kazdodenne-vyzvy-na-nove-zrucnosti>